Lannoo

De Leukste Kinderboeken

Lesmap

Een jaar rond met Vos en Haas

Bij *Vos en Haas en de seizoenen*
met extra opdrachten bij de Dikke boeken van Vos en Haas

Bestemd voor groep 3 en 4

De boeken van Vos en Haas zijn geschreven door Sylvia Vanden Heede en geïllustreerd door Thé Tjong-Khing. De boeken zijn verkrijgbaar via de (online) boekhandel of de bibliotheek.

Een jaar rond met Vos en Haas

Deze lesbrief start met de herfst en eindigt met de zomer. Zo kun je een volledig schooljaar werken met Vos en Haas in de klas.

Elke seizoensles begint met een instapactiviteit bij Vos en Haas en de seizoenen. Vervolgens krijg je een divers aanbod aan activiteiten, gekoppeld aan het instapverhaal of andere seizoensverhalen van Vos en Haas. Daarvoor wordt er regelmatig geput uit de drie dikke boeken van Vos en Haas. Verschillende leerdomeinen komen daarbij geïntegreerd aan bod. Je kunt alle activiteiten hiervan doen, maar ook een selectie maken. Elke seizoensles eindigt ten slotte met een afrondingsactiviteit, waarin de kinderen minstens één verhaal van Vos en Haas lezen.

Tip

Als je een heel jaar werkt rond de vier seizoenen met Vos en Haas, is het leuk om dat ook in de klas te laten zien. Verrijk de jaarkalender en de daglijn met passende illustraties (zoals deze bomen uit Het derde dikke boek).

HERFST

Instap

Lees het verhaal **'Vos en Haas en de ballon van Uil'** *(*Vos en Haas en de seizoenen*)*. Vraag aan de kinderen welke kleur in dit verhaal heel belangrijk is. Laat ze verwijzen naar de blauwe ballon, maar ook naar de bruine kleuren die in de meeste prenten domineren.

Stel gerichte vragen om hun voorkennis rond de herfst te activeren: Welk seizoen is het in dit verhaal? Hoe zie je dat? Wat gebeurt er in de herfst met de bomen en de bladeren? Welke kleuren kunnen bladeren in de herfst nog meer hebben? Wat gebruik je om de bladeren op te ruimen? Leg ook al de link met de andere seizoenen: welk seizoen komt er na de herfst en wat gebeurt er dan met de bomen? En wat gebeurt er in de lente en de zomer?

Bewegingsactiviteit 1 – De wind waait

De wind speelt een heel belangrijke rol in dit verhaal. De herfstwind heeft de ballon tot in het bos gewaaid. De bladeren wervelen het hele verhaal door boven en rond de personages. Bekijk samen de openingsprent van het verhaal. Vraag de kinderen wat voor weer het hier is. Hoe zien ze dat de wind heel stevig waait? Wijs niet alleen op de bladeren, maar ook op de struiken die doorbuigen en de was die in de wind wappert.

Doorloop de prenten in het boek opnieuw, maar besteed nu enkel aandacht aan de pet van Vos. Je kunt de derde dubbele prent (binnenshuis) gebruiken om uit te leggen dat er een propellertje op de pet zit. Door de wind begint dat buiten hevig te draaien. Zo hevig dat de pet wegvliegt. Geef alle kinderen een esdoornzaadje en laat ze dat in de lucht gooien. Zien ze hoe het naar beneden dwarrelt? Wat zou er gebeuren als dat zaadje van een boom naar beneden valt, en er veel wind is? Gebeurt er dan net hetzelfde als met de pet van Vos? Bespreek met de kinderen dat er uit deze zaadjes nieuwe bomen groeien in de lente.

Je kunt deze ervaringen rond ‘wind’ gebruiken als aanleiding voor een bewegingsactiviteit rond wind. De kinderen lopen door elkaar, op ontspannende muziek waarin de wind zachtjes ruist. Terwijl de muziek speelt, geef je een opdracht. Als je de muziek stopt, stoppen de kinderen met wandelen en beelden met het hele lichaam uit hoe ze als blaadje zou bewegen. Geef zo verschillende opdrachten, sommige kun je tweemaal geven.

— Je bent een mooi herfstblad met rode en gele kleuren, en je wappert vrolijk aan de tak van je boom.
— Een hevige windstoot rukt je van de tak.
— Je wordt heel ver de lucht in geslingerd.
— Je waait hevig van links naar rechts.
— Je waait eerst naar boven en dan naar beneden.
— Je botst tegen een oude eik.
— Je ligt even op een dikke tak en dan neemt de wind je weer mee naar boven.
— Je blijft maar draaien en draaien rond je eigen as.
— De wind gaat liggen: je dwarrelt zachtjes naar de grond.
— Je ligt op de grond. Vos loopt langs je heen. Je dwarrelt even op en valt dan weer neer.

Activiteit 2 – Herfstweer voorspellen met een dennenappel

Vraag de kinderen hoe ze weten dat het gaat regenen, of heel hard waaien, of erg koud zal zijn. Vos en Haas hebben geen televisie of radio waarop ze het weerbericht kunnen horen. Maar ze hebben wel andere trucjes. Ze kunnen kijken naar de dieren (vogels vliegen laag en worden stil als het gaat regenen, merels fluiten als het wat miezert, de kruisspin verstopt zich als het regent en gaat in het midden van haar web zitten als het weer droog wordt), de hemel (een heldere maan betekent regen) of de planten (als bepaalde bloemen zich sluiten, gaat het regenen). In de herfst kunnen ze een dennenappel gebruiken om te voorspellen of het gaat regenen.

Leg een gesloten dennenappel enkele uren op de verwarming. De schubben zullen open gaan staan. Leg de open dennenappel in een bak met water. Kunnen de kinderen voorspellen wat er nu gaat gebeuren? Als je verklapt dat er zaadjes in de dennenappel zitten, kunnen de kinderen dan bedenken hoe dit komt? Concludeer dat hij zijn zaadjes tegen vocht probeert te beschermen.

De kinderen kunnen nu zelf een Vos en Haas-weersvoorspeller maken. Geef elk kind een dennenappel. Ze plakken een stukje van een rietje op een van de schubben, ongeveer halverwege de vrucht. Dan plaatsen ze de dennenappel voor een blad papier, waar bovenaan het woord ‘regen’ staat en daaronder het woord ‘droog’. Als de schubben van de dennenappel open staan, moeten de kinderen ervoor zorgen dat het rietje ter hoogte van het woord ‘droog’ staat. Als het gaat regenen, zullen de schubben van de dennenappel zich sluiten en gaat het rietje mee omhoog. Dan wijst het vanzelf naar het woord ‘regen’. Laat de kinderen hun weersvoorspeller afwerken in het thema van Vos en Haas, bijvoorbeeld door op het blad papier tekeningen te maken, of de dennenappel te versieren.

Activiteit 3 – Sorteerspel met bladeren

In deze oefening gaan de kinderen bladeren sorteren volgens verschillende criteria. Daarbij komen verschillende wiskundige begrippen aan bod. Verzamel in de herfstperiode afgevallen bladeren. Als jullie een herfstwandeling maken in het bos of het park, kunnen de kinderen dit zelf doen.

Verdeel de klas in groepjes. Elke groepje gaat rond een tafel zitten en sorteert de bladeren op die tafel per soort. Vervolgens schuiven ze door naar de volgende tafel, waar ze het resultaat van de groep voor hen kunnen bekijken en eventueel aanpassen. Dan krijgen ze een nieuwe opdracht. Na elke opdracht schuiven ze steeds een tafel door, en bekijken ze eerst het resultaat van de vorige opdracht voor ze zelf aan een nieuwe beginnen. Mogelijke opdrachten die je kunt geven:
Sorteer de bladeren:

— van kort naar lang
— van groot naar klein
— van smal naar breed
— van korte steel naar lange steel
— per kleur
— volgens bladrand
— ...

Loop door de klas en stel waar nodig ondersteunende vragen of stuur bij. Je kunt ook subjectieve criteria toevoegen, bijvoorbeeld ‘van lelijk naar mooi’. Gebruik de discussie die in de groepjes ontstaat om het verschil tussen ‘feit’ en ‘mening’ te bespreken.

Om deze activiteit af te ronden, gaan de kinderen zelf vormen maken met de bladeren op hun tafel. Toon een tekening van Vos en Haas en vraag de kinderen om hun vorm na te maken op het tafelblad. De kinderen mogen alleen de bladeren op hun tafel gebruiken, en mogen ze niet verknippen of verscheuren. Schematiseer eventueel de basisvormen van Vos en Haas met
cirkels, ovalen en rechthoeken op het bord.

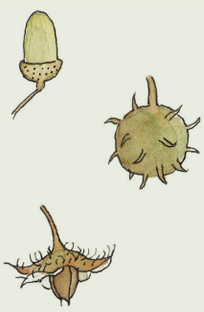

Activiteit 4 – muziek maken met noten

In de herfst verzamelen sommige dieren noten. Zo leggen ze een wintervoorraad aan. Daarmee kunnen ze na hun winterslaap op krachten komen. Maar bij Pluim gaat dat mis... Lees p. 113 tot het einde van het hoofdstuk **‘Wat een humeur’** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas*)*. Laat de kinderen de gebeurtenissen in het verhaal chronologisch ordenen: wat doen sommige dieren in de herfst, de winter en vervolgens de lente?

De kinderen gaan nu hun eigen soundtrack maken bij ‘Wat een humeur’. Voorzie vier soorten muziekinstrumenten: twee helften van een kokosnoot of een walnoot, twee wilde kastanjes, een bokaal met een tiental beukennootjes en een bokaal driekwart gevuld met eikels. Zorg dat elk kind een muziekinstrument krijgt, en dat elk instrument ongeveer even vaak voorkomt. Koppel vervolgens aan elk muziekinstrument een rol: wie de kokos- of walnoot heeft is Vos, de kastanjes zijn Haas, de bokaal met beukennootjes Uil en de bokaal met eikels Pluim.

Je begeleidt deze activiteit in vijf fasen.

1 Soorten 'instrumenten' ontdekken

Teken bijlage 1 over op het bord of projecteer hem. Vervang indien nodig de noten die je niet kunt aanbieden in de klas. Je kunt ook zelf een 'compositie' bedenken op basis van de bijlage.

Doorloop de 'notenbalk' langzaam met je vinger, van links naar rechts. Zolang je vinger ter hoogte van een volle lijn (geen stippellijn) bij hun noteninstrument is, maken ze lawaai met hun instrument (tegen elkaar slaan of schudden). Dit zorgt voor een eerste ritmische compositie, waarbij elk instrument zijn eigen klank heeft. Wijs op de verschillende klanken van elk instrument. Dit kun je iets concreter maken met drie houten blokjes van hetzelfde formaat, maar verschillende lengte. Laat aan het begin van deze activiteit het kortste blokje vallen.

Na het doorlopen van de notenbalk laat je het tweede blokje vallen. Na je uitleg over soorten klanken laat je het langste blokje vallen. Klonk dat net hetzelfde als de andere blokjes? Laat nu de drie blokjes meteen na elkaar vallen. Horen de kinderen de drie verschillende klanken nu wel?

2 Ritme en snelheid ontdekken

Wijs op de afwisseling tussen stippellijnen en volle lijnen. Als er een stippellijn staat, moeten de kinderen hun instrument een traag ritme laten maken. Staat er een volle lijn, dan maken ze een snel ritme. Doorloop de notenbalk opnieuw en laat de kinderen spelen. Zo ontdekken de kinderen het effect van snelheid op het ritme.

Een snel ritme zorgt niet alleen voor een ander soort geluid, maar ook voor een ander gevoel dan een traag ritme. Bespreek met de kinderen wat een verdrietig ritme kan zijn. En wat een vrolijk of een boos of een bang ritme kan zijn. Doorloop de notenbalk opnieuw, maar nu denken de kinderen aan het gevoel dat ze tonen met een snel of traag ritme.

3 Volume ontdekken

Wijs op de kleuren van de notenbalk. Rood staat voor een stillere klank, zwart voor een luidere. Doorloop de notenbalk opnieuw en laat de kinderen spelen. Zo ontdekken de kinderen het effect van variatie in volume.

Een stil of luid geluid zorgt ook voor een ander gevoel. Bespreek met de kinderen wat een verdrietig of een bang volume kan zijn. En wat een vrolijk of een boos volume kan zijn. Doorloop de notenbalk opnieuw, maar nu denken de kinderen aan het gevoel dat ze tonen met een stil of luid volume.

4 Het verhaal verdelen

Vat het einde van het verhaal 'Wat een humeur' samen. Lees het verhaal opnieuw voor en hou bij elk nieuw deeltje even halt om op het betreffende nummer in de samenvatting (zie bijlage 2) te wijzen. Doorloop daarna nog eens de nummers van de samenvatting en bespreek duidelijk de emoties die ermee gepaard gaan.

5 Zelf componeren

Nu maken de kinderen zelf een soundtrack bij het verhaal. Kies een dirigent. Die zal geen ritme maken, maar naar het juiste nummer op de samenvatting wijzen terwijl jij voorleest. Dat zorgt voor extra ondersteuning voor de rest van de klas.

De andere kinderen hebben nog steeds een instrument dat bij een personage hoort. Als bijvoorbeeld Pluim aan het woord is, maken alle bokalen met eikels hun geluid. Daarbij houden de kinderen rekening met de emotie van hun personage voor het ritme en het volume.

Herhaal dit een paar keren. Je kunt telkens een andere dirigent kiezen, maar ook eens een sterke lezer het verhaal laten voorlezen en de rollen bij de muziekinstrumenten wisselen.

Als fase 4 te complex is voor je klas, kun je deze fase overslaan. Je gaat dan meteen over naar fase 5, en laat de kinderen geen soundtrack maken, maar gewoon een Vos en Haas-lied. Om het uitdagend te houden, kun je wel aangeven welk personage welke emotie(s) moet tonen.

Afronding: herfstvragen dobbelen

Lees de eerste twee pagina's voor van **'Kraaien'** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas*)*. De kinderen mogen zelf vragen aan jou stellen over de inhoud van het verhaal. Daarvoor gaan er twee dobbelstenen de klas rond. Op de ene dobbelsteen staan vraagwoorden (wie, wat, waar, waarom, hoe, wanneer). Op de andere dobbelsteen staan substantieven, werkwoorden of adjectieven (muts, kraaien, herfst, bos, wind, mist). Twee kinderen gooien elk een dobbelsteen en maken met de twee woorden erop een vraag over het verhaal. Jij geeft het juiste antwoord. Lukt het niet om met de twee woorden een (logische) vraag te stellen, dan mogen de kinderen opnieuw dobbelen.

De kinderen doen hetzelfde met een ander verhaal van Vos en Haas. Verdeel de klas in kleine groepjes en laat elk groepje een verhaal lezen (elk kind leest om de beurt een regel of een pagina hardop voor). Elk kind schrijft twee woorden over het verhaal op een blad papier. De zes meest opgeschreven woorden komen op de tweede dobbelsteen. Twee kinderen dobbelen vervolgens samen een vraag over het verhaal, en de andere kinderen proberen die te beantwoorden.

WINTER

Instap

Maak een grabbeldoos met evenveel voorwerpen als er kinderen in de klas zitten. Elk voorwerp heeft te maken met het verhaal. Denk aan: een sjaal, een muts, een want, een wollen sok, ski's (van poppen of barbies), een schaats, een foto van een slee, een tennisraket (als sneeuwschoen), een foto van een ladder, een wortel, vogelzaad, een stukje brood, een aantal knopen, gelamineerde figuurtjes van Vos, Haas en Uil (zie bijlage 3)...

Zeg dat je een verhaal gaat voorlezen (je hoeft nog niet te zeggen dat het over Vos en Haas gaat). Elk kind mag een voorwerp uit de doos nemen en zeggen wat het volgens hem of haar met het verhaal te maken heeft. Als ze geraden hebben dat het over Vos en Haas gaat, en ook het thema winter gevonden hebben, kunnen ze gerichter zoeken naar de rol van hun voorwerp in het verhaal. Zo maak je hen nieuwsgierig naar wat er in het verhaal allemaal gebeurt.

Lees dan het verhaal voor **'Wat een kou, Vos en Haas!'** (Vos en Haas en de seizoenen). Na het voorlezen keer je terug naar de tweede illustratie. Die staat vol kleding en voorwerpen die met de winter te maken hebben. Laat de kinderen ze zoeken, en uitleggen waar ze voor dienen. Verschillende aspecten zullen hierbij al aan bod komen: je warm kleden in de winter om niet ziek te worden, schaatsen, sleeën en skiën, sneeuwmannen maken. Vraag opnieuw welke seizoenen er na de winter komen. Hebben de kinderen dan dezelfde kleren en materialen nodig? Hoe komt dat? Leg in deze instapactiviteit duidelijk de nadruk op de koude temperaturen tijdens de winter, en de gevolgen daarvan voor de kinderen.

Activiteit 1 – sporen maken met stempels

Bekijk de derde, de vierde en de vijfde prent van het verhaal opnieuw. Wat zien de kinderen in de sneeuw? Sporen in de sneeuw tonen wie waar gelopen heeft. Bij welk dier hoort welk spoor? Bekijk prent na prent welke sporen erbij komen, wie of wat ze gemaakt heeft, en wat er dus gebeurd is.

Laat de kinderen zelf bedenken hoe ze nog op andere manieren sporen kunnen maken: met modderschoenen op een schone vloer, met blote voeten op het strand, met verf... Toon eventueel de prent met sporen in het zand van p. 290-291 in **'Het eiland'** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas) en de prent met verfsporen van p. 21 in **'Waar is vos?'** (uit: Het tweede dikke boek van Vos en Haas).

De kinderen maken samen een 'sporenverhaal'. Ieder kind kiest een dier en maakt zijn pootafdruk. Je kunt hiervoor zelf de techniek kiezen: met een prikpen prikken of uitsnijden uit een aardappel, uitknippen uit een sponsje, vormen met klei... Hang ter ondersteuning enkele pootafdrukken aan het bord met de naam of foto van het dier erbij.

Als de stempel klaar is, bedekken de kinderen hem met een laag verf. Verdeel de klas in groepjes en geef elk groepje een groot vel papier met een plattegrond van het bos van Vos en Haas. Daar mogen alle dieren nu hun spoor op tekenen. Geef tussendoor opdrachten om hun creativiteit te stimuleren: laat ze een pirouette maken, een dansje maken met een ander dier, een stukje glijden in plaats van wandelen,... Kunnen de kinderen op het einde het spoor van hun buurman helemaal terugvinden?

Activiteit 2 – Vogels voederen

Op de vierde en vijfde prent zie je hoe de vogels het brood van Vos en Haas opeten. Vraag aan de kinderen waarom de vogeltjes dit doen. Wat kunnen wij doen om vogels in de winter te helpen aan eten te komen? Elk kind gaat een Vos en Haas-hapje voor de vogels maken. Je kunt dit op verschillende manieren doen. Gebruik bijvoorbeeld de methodes van Huis en Tuin (zie bibliografie), maar pas ze telkens aan volgens het thema van Vos en Haas. De kinderen maken dan hun favoriete Vos en Haas-personage in plaats van een abstracte vorm. Meestal kun je het basismateriaal gebruiken voor het lichaam en de kop van het personage, en kun je met andere materialen oren, staarten en poten toevoegen.

Bewegingsactiviteit 3 – Het vriest

Lees het hoofdstuk **'Wals'** voor (uit: Het derde dikke boek van Vos en Haas). Bespreek met de kinderen wat het verschil is tussen ijs en glas. Gebruik de checklist uit bijlage 4.

Lees het volgende hoofdstuk **'Eend'** voor. Vraag aan de kinderen wat 'vriezen' betekent. Leg de link met water: als het vriest, wordt water ijs. Maar wat betekent 'twee graden onder nul'? Teken een thermometer of gebruik een app om een thermometer te projecteren (zie bibliografie).

Toon de kinderen waar 'nul' staat. Wijs op de getallen erboven, en de getallen eronder (met een min ervoor). Leg uit dat de thermometer aanduidt hoe warm het is. Komt het lijntje boven de nul uit, dan vriest het niet. Als het op de nul komt, dan begint het net te vriezen. Hoe verder onder nul de lijn zit, hoe kouder het wordt en hoe harder het vriest. Je kunt hier een korte bewegingsoefening aan koppelen. Toon verschillende temperaturen aan op de thermometer. Is de temperatuur boven nul, dan gaan de kinderen op hun stoel staan. Is het net nul, dan gaan ze op hun stoel zitten. Is het onder nul, dan kruipen ze onder hun stoel. Wijs verschillende temperaturen aan, en maak de tijd tussen het aanwijzen ook steeds korter. Kunnen de kinderen nog goed volgen? Eventueel kun je deze oefening na een tijdje uitbreiden: de kinderen beelden nu een sneeuwman uit. Als de temperatuur op of onder nul is, is die volledig bevroren en bewegingloos. Maar als de temperatuur stijgt, begint hij langzaam te smelten... Toon eventueel ter ondersteuning de prent van de smeltende sneeuwman van p. 65 uit **'De sneeuwpop'** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas).

Afronding: Winterbingo

Geef alle kinderen een winterverhaal van Vos en Haas. Elk kind krijgt ook een winterbingo (zie bijlage 5). Als ze tijdens het lezen van hun verhaal een element uit een bingokaart tegenkomen, mogen ze dat aankruisen. Het kind dat als eerste zijn of haar bingokaart vol heeft, helpt degene met de meest lege bingokaart door in zijn eigen verhaal verder te lezen of met een nieuw verhaal te beginnen. Als alle bingokaarten vol zijn, is de klas helemaal ondergedompeld in de winterwereld van Vos en Haas.

Je kunt dit ook in kleinere groepjes doen. De kinderen werken dan binnen een groepje samen om zo snel mogelijk alle kaarten vol te krijgen. Het eerste groepje dat alles vol heeft, is de winnaar.

Mogelijke hoofdstukken:
— ‘Kou in een kom’ *(Vos en Haas,* uit: *Het dikke boek van Vos en Haas)*
— ‘Sneeuw’ *(Vos en Haas,* uit: *Het dikke boek van Vos en Haas)*
— ‘De sneeuwpop’ *(Vos en Haas,* uit: *Het dikke boek van Vos en Haas)*
— ‘Vos geeft een feest’ *(Vos en Haas,* uit: *Het dikke boek van Vos en Haas)*
— ‘Een nieuwe buurvrouw’ *(Vos en Haas,* uit: *Het dikke boek van Vos en Haas)* – pas vanaf pagina 94
— ‘Op reis’ *(Tot kijk, Vos en Haas,* uit: *Het dikke boek van Vos en Haas)*
— ‘Wals’ *(Waar is het ijs?,* uit: *Het derde dikke boek van Vos en Haas)*
— ‘Eend’ *(Waar is het ijs?,* uit: *Het derde dikke boek van Vos en Haas)*

LENTE

Instap

Vraag de kinderen of ze weten welk seizoen het nu is. Weten ze welk seizoen hiervoor kwam? En weten ze nog welk winterverhaal over Vos en Haas je vorige keer hebt voorgelezen? Nu ga je een verhaal van Vos en Haas lezen over de lente.

Lees **'Troep is leuk'** voor (Vos en Haas en de seizoenen). Vraag aan de kinderen of zij vaak hun kamer opruimen. Vos en Haas hebben nu binnen opgeruimd, maar kun je ook buiten opruimen? Leg de link naar de lente in de tuin: alle dorre bladeren en takken van de winter moeten opgeruimd worden, om plaats te maken voor de nieuwe bloemen en plantjes die gaan bloeien.

Een goed verhaal om dit verder uit te diepen, is **'Groen'** (uit: Het derde dikke boek van Vos en Haas). In dat verhaal ontdekt Ping Wing dat na de winter de lente komt, en dat de sneeuw dan smelt. Gebruik de vier tekeningen van p. 57 om te bespreken wat er in elk seizoen gebeurt met de natuur.

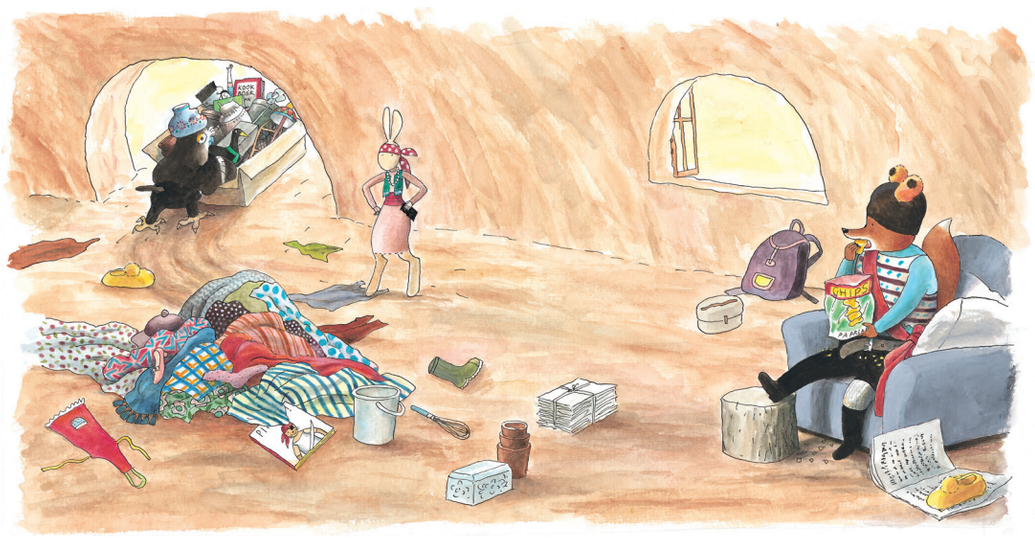

Activiteit 1 – Ei of ij?

In de lente leggen alle vogels eieren. Zeg dat je een verhaal gaat voorlezen over een ei, maar ook over een ij. Dat is twee keer hetzelfde. Kunnen de kinderen raden waarom het toch over twee verschillende dingen gaat?

Bied zowel voor als na deze activiteit het verhaal **‘Het ij van uil’** aan in de leeshoek (uit: Het dikke boek van Vos en Haas). Dat is een heel grappig verhaal over het verschil tussen ‘ei’ en ‘ij’. De kinderen kunnen dit op hun eigen tempo lezen.

Schrijf de woorden ‘wij’ en ‘wei’ op het bord. Vraag wat er bijzonder is aan deze woorden. Ze klinken hetzelfde, maar je schrijft ze anders en ze hebben een andere betekenis. Kunnen ze de betekenis van beide woorden geven? Lees p. 62 en 63 van het hoofdstuk ‘IJ’ voor (uit: Het derde dikke boek van Vos en Haas). De kinderen kunnen natuurlijk niet zien hoe ‘mij’ staat geschreven. Wat denken ze dat er aan de hand is? Schrijf ‘mei’ en ‘mij’ op het bord, onder ‘wij’ en ‘wei’, en vraag opnieuw wat er bijzonder is aan deze woorden. Begrijpen ze hoe het misverstand tussen Vos en Haas is ontstaan? Lees het hoofdstuk tot het einde voor.

Laat de kinderen vervolgens **bijlage 6** invullen. Dit is het volgende hoofdstuk van hetzelfde verhaal. Er zitten heel veel woorden met ‘ij’ en ‘ei’ in, en de kinderen moeten de juiste letters invullen.

Wijs op de zin uit het hoofdstuk dat je voorlas: ‘In mei leggen alle vogels een ei’. Wat kun je zeggen over de woorden ‘mei’ en ‘ei’? Ze rijmen. Kunnen de kinderen nog meer woorden bedenken die eindigen op ‘ei’? In welke soort teksten vind je meestal rijmende woorden terug? De kinderen mogen nu per twee een lentegedicht maken over Vos en Haas. Vul een bokaal met papiertjes waarop telkens één lenteword staat. Bijvoorbeeld: mei, wei, ei, kuiken, bloem, roos, groeien... Elk duo mag een papiertje trekken; dit is het onderwerp van hun gedicht. Ze mogen nu zelf een gedicht maken over dat onderwerp waarin minstens één rijmwoord voorkomt. Ze geven het gedicht echter geen titel. Nadien wisselen ze de gedichten met het duo naast hen. Kunnen zij raden wat het onderwerp was? Vervolgens mag het laatste duo een titel kiezen voor het gedicht van hun buren. Nadien mogen de kinderen met elkaar discussiëren: vinden ze de gekozen titel goed? Waarom wel of waarom niet?

Als dit te moeilijk is, kun je in de bokaal ook gedichten verzamelen waarin je een aantal kernwoorden of rijmwoorden schrapt. De kinderen kunnen die dan zelf aanvullen.

Bewegingsactiviteit 2 – Bewegen met eieren

Lees de eerste pagina van **‘Wat is er mis met het ei?’** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas) voor. Toon de kinderen de tekeningen van Uil op die pagina. Wat is hij aan het doen en waarom? De kinderen gaan nu zelf een bewegingsoefening doen. Welke houdingen zouden zij aannemen om een ei uit te broeden? Geef elke leerlingen een ‘ei’ (groot kartonnen paasei of een bal). Elke keer als je een belletje rinkelt, moeten ze een andere houding aannemen om hun ei uit te broeden. Eerst laat je vrij veel tijd tussen elk belsignaal, maar op den duur maak je die tijd veel korter. Kunnen de kinderen creatief blijven?

Ga verder met de fantasie-oefening. Hoe zou een kuiken uit een ei komen? Laat ze eerst zelf een beweging verzinnen. Geef dan nieuwe impulsen: stel dat het kuiken boos is, of blij, of bang, of verlegen... De kinderen mogen geen geluid maken, enkel hun lichaam gebruiken om deze emoties weer te geven. Als het kuikentje geboren is, hoe zou het dan bewegen? Zet stille muziek op. Laat de kinderen eerst wankelend op hun 'pootjes' het lokaal doorlopen. Hoe luider de muziek wordt, hoe groter en sterker het kuiken wordt. Gebruik eventueel de prenten van p. 72 uit **'Vos geeft een feest'** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas) om dit visueel te ondersteunen. Op het einde, als de muziek op vol volume staat, is het een volgroeide kip. Hoe zal die lopen? En hoe zou ze lopen als ze bang is, boos, verdrietig... Of als ze wegrent van de vos? Graantjes pikt? En wat doet ze als ze voor het eerst zelf een ei wilt leggen? De cirkel is nu rond: de kip kan zelf gaan broeden.

Hierbij kun je nog een extra bewegingsoefening doen. Verdeel de kinderen in groepjes van zes. Vijf kinderen worden een broedende uil, één kind wordt de kunstenaar. Hij of zij krijgt een kopie van de tekeningen van Uil op p. 19 en probeert de vijf andere kinderen in dezelfde houdingen te 'boetseren'. Maar daarbij mag de kunstenaar alleen maar woorden gebruiken. Hij mag de vijf kinderen niet aanraken; zij moeten dus zichzelf 'boetseren'. De kunstenaar krijgt slechts twee minuten de tijd om alle vijf de kinderen zoveel mogelijk instructies te geven over hoe ze moeten zitten, hun armen houden... Na twee minuten wisselen de kunstenaars van groepje. Kunnen ze de juiste tekeningen van Uil raden?

Activiteit 3 – Experimenteren met taal en geluid

Laat een kind p. 23 tot 25 van **'Wat is er mis met het ei'** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas) voorlezen. Vos en Haas proberen met Piep te praten, maar dat lukt niet. Piep kan nog niet spreken. Bij baby's is dat ook zo. Weet er iemand hoe baby's praten? Laat de kinderen een aantal geluiden nabootsen. Kies er een bepaalde 'babytaal' uit (bijvoorbeeld 'gnagnagna' of 'pfrmfff'). Daarmee gaan de kinderen nu met elkaar proberen te communiceren. Ieder kind mag naar voren komen en briefje trekken uit een bokaal. Op de briefjes schreef je boodschappen die de kinderen in hun babytaal moeten beschrijven. Ze mogen hun lichaam gebruiken om hen te helpen. Kunnen de andere kinderen de boodschap begrijpen? Denk voor de boodschappen vooral aan emoties en gevoelens, bijvoorbeeld 'Ik ben bang', 'Mijn voeten doen pijn', 'Haas heeft het koud'... Bespreek na deze oefening de manieren waarop we met elkaar kunnen 'spreken'. Welke manieren hebben de kinderen zojuist gebruikt? Ze konden niet praten, maar konden wel hun stem gebruiken (luider of stiller, hoger of lager), hun lichaam bewegen, hun gezicht laten 'spreken'...

Je kunt deze opdracht (in het tweede leerjaar) ook talig invullen. Geef de kinderen dan telkens een andere talige opdracht voor het voorlezen. Bijvoorbeeld: elk woord achterstevoren lezen, de zin achterstevoren lezen, elke eerste letter vervangen door een 'm', elke klinker vervangen door een doffe 'e', elk werkwoord vervangen door een 'biep-toon'... Kunnen de andere kinderen de code ontcijferen en de juiste boodschap terugvinden? Je kunt het toeval laten bepalen hoe deze opdracht verloopt, door de kinderen zowel een zin als een voorleesopdracht te laten trekken. Je kunt de voorleesopdracht ook influisteren bij elk kind, om eenvoudiger in te spelen op de individuele taalvaardigheden.

Activiteit 4 – Een huisje bouwen

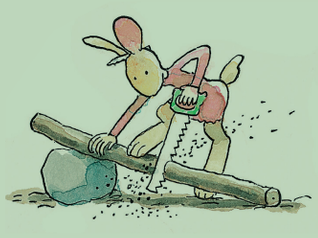

Toon de prent van p. 234 uit **'Het plan van Haas'** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas). Weten de kinderen wat Vos en Haas hier aan het doen zijn? Ze bouwen een kippenhok. Bespreek de functie van het huisje. Het zal de vogels en hun eitjes beschermen tegen de zon, de kou, de regen, roofdieren... Alle dieren hebben zo'n huisje nodig. Maar elk dier woont wel in een ander soort huis. Vraag de kinderen waar Vos, Haas, Uil en Pluim... wonen. Toon eventueel de tekeningen van hun huis (bijvoorbeeld p. 97 uit: Het tweede dikke boek van Vos en Haas, p. 103 uit: Het dikke boek van Vos en Haas). Weten de kinderen waarom elk dier in een ander soort huis woont? Kunnen ze ook bedenken waar een kikker woont, een spin, een dolfijn, een bij, een slak...

Lees het hoofdstuk 'Het plan van Haas' voor van p. 222 tot p. 235. Vraag de kinderen nadien welke stappen Haas heeft gezet om het huis te maken. Zorg dat je het volgende schema op het bord brengt:

1. Het huis tekenen op een blad papier (ontwerpen)
2. Het huis tekenen op de grond (maken)
3. Het huis bouwen (bouwen)

De kinderen gaan deze stappen zelf gebruiken om een 'huisje' te bouwen. Je kunt zelf bepalen wat je met de klas wilt ontwerpen en uitvoeren. Je kunt dit koppelen aan het domein techniek door iets concreets te maken, bijvoorbeeld een vogelhuisje, een bijenhotel, een moestuin (waar de planten wonen)... Dan moet je zeker een voorbeeld van het eindresultaat tonen, en sterk begeleiden. Je kunt de opdracht ook beeldend uitwerken, bijvoorbeeld door de kinderen het bos van Vos en Haas te laten kleien of knutselen, of hen zelf een huisje te laten bedenken voor hun lievelingsdier. Dan kunnen de kinderen meer hun creativiteit gebruiken.

Wat ze ook maken, de kinderen gebruiken de drie stappen van Haas:

1. Ontwerpen: de kinderen tekenen hun ontwerp op een blad papier.
2. Maken: de kinderen gaan afpassen, meten en markeren. Bij een technische opdracht doen ze dat al in de realiteit doen (bijvoorbeeld met touw aangeven hoe de moestuin ingedeeld wordt, of hun ontwerp uittekenen met stoepkrijt op de speelplaats), bij een beeldende opdracht doen ze dat op hun basismateriaal (bijvoorbeeld op hun ondergrond aangeven welke figuurtjes en objecten waar zullen komen).
3. Bouwen: de kinderen bouwen of knutselen hun ontwerp.

Afronding: Lenteverhaal reconstrueren

Verdeel de klas in duo's. Geef **'Blij'** (uit: Het derde dikke boek van Vos en Haas*)* aan het ene kind en **'Thuis'** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas*)* aan het andere kind. Ze lezen dit in stilte. Vervolgens stelt het ene kind vragen aan zijn partner, en probeert het op basis daarvan het verhaal te tekenen. Voorzie een blad met zes lege 'stripvakjes' waarin ze mogen tekenen. Nadien lezen de kinderen het oorspronkelijke verhaal van hun partner. Is het gelukt?

ZOMER

Instap

Het verhaal **'De bui van Uil'** (Vos en Haas en de seizoenen) is niet echt een typisch zomerverhaal. De activiteiten die volgen zullen ook minder betrekking hebben op het voorleesverhaal, maar vooral werken rond een leesverhaal van Vos en Haas waarin zeer veel zomerse elementen zitten. Je gebruikt deze instap-activiteit dus vooral om de voorkennis te activeren. De kinderen zullen daarna het concept van een zomerse regenbui beter kunnen plaatsen.

Vraag aan de kinderen wat ze deze zomervakantie gaan doen. Stel een gevarieerde lijst met mogelijkheden samen, en schrijf die op het bord of hang er foto's van op. Laat de kinderen streepjes zetten bij wat ze gaan doen. Denk aan: ik ga op reis, ik ga naar de zee, ik ga wandelen in de bergen, ik ga kamperen, ik ga zwemmen, ik ga varen, ik lees een boek, ik ga picknicken, ik speel in de tuin, ik ga naar de speeltuin, ik ga logeren bij familie, ik ga logeren bij vrienden, ik slaap lang uit, ik doe waterspelletjes in de tuin, vriendjes komen op bezoek, ik eet een ijsje, ik ga op sportkamp... Welke activiteit is het populairst?

Wijs op de activiteiten die te maken hebben met het warme weer (strand, ijsje, waterspelletjes, zwemmen). Doe je deze dingen ook in de winter? Waarom wel of waarom niet? Bespreek het verschil tussen de winter en de zomer, in temperatuur, soorten kledij, dingen die je kunt doen...

Vertel dat het in de zomer ook best wel eens flink kan regenen. Daar weten Vos en Haas alles van. Lees het verhaal 'Een zomerse bui' voor. Vraag de kinderen wat zij zouden doen als het zo hard regent in de zomer.

Activiteit 1 – Een zomerverhaal puzzelen

Zoals de kinderen intussen weten, houdt Haas echt niet van de winter. Ze vindt de zomer veel leuker. Laat een kind p. 275 tot p. 278 (uit: Het dikke boek van Vos en Haas) voorlezen. Wat zou er nu gebeuren? Dat gaan ze nu zelf ontdekken.

Verdeel **'Het eiland'** (uit: Het dikke boek van Vos en Haas) in vier delen: van p. 281 tot p. 282, van p. 283 tot p. 285, van p. 287 tot p. 288 en van p. 289 tot p. 291. Kopieer deze delen zodat elk kind een deel van het verhaal heeft. De kinderen krijgen eerst even de tijd om hun fragment te lezen. Dan gaan ze op zoek naar de rest van het verhaal, zonder hun fragment aan elkaar te tonen. Ze zullen dus aan elkaar moeten vertellen wat er in hun stukje gebeurt. Ze lopen vrij rond door de klas om hun groepje van vier te vormen. De eerste groepjes van twee zullen snel gemaakt zijn. Maar dan zullen ze goed moeten zoeken om een ander duo te vinden met twee andere fragmenten. Uiteraard kan een duo altijd weer splitsen... Zodra ze een volledig groepje gevormd hebben, mogen ze hun verhaal in de juiste volgorde puzzelen en elk hun fragment aan elkaar voorlezen.

Activiteit 2 – Een tableau vivant maken

Geef elk groepje dat zich gevormd heeft een volgend hoofdstuk uit '**Vos en Haas op het eiland**'. Ze mogen dit eerst rustig lezen. Vervolgens beelden ze een scène uit als een tableau vivant. Elk kind van de groep kiest een personage en samen zoeken ze een leuk moment in hun hoofdstuk om uit te beelden. Ze mogen attributen gebruiken. Als een groepje klaar is, ga jij kijken en probeer je te raden welke scène ze uitbeelden. Stuur bij waar nodig. Vervolgens mogen alle groepjes bij elkaar langsgaan: ze kijken naar de tableau vivant en raden wat er gebeurt. Vervolgens vertelt een kind uit het groepje kort wat er in hun hoofdstukje precies gebeurt. Probeer de groepjes te doorlopen in chronologische volgorde, zodat de kinderen het eerste deel van *Vos en Haas op het eiland* kunnen reconstrueren. Wie wil, kan achteraf natuurlijk zelf het volledige verhaal lezen.

Activiteit 3 – Op ontdekkingstocht

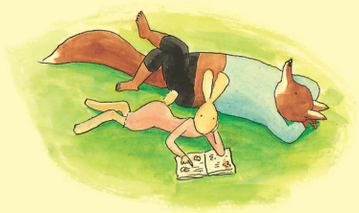

Alle kinderen weten intussen dat Vos en Haas op een zomers eiland zitten. Ze gaan nu zelf op ontdekkingstocht op een warm eiland. In deze activiteit komen heel wat verschillende deelactiviteiten aan bod, die samen een ontdekkingstocht vormen op het zelfverzonnen eiland van ieder kind. Je kunt deze activiteit dus ook heel gemakkelijk verrijken met eigen ideeën of invullingen.

— Eerst moeten ze op hun warme eiland komen. Hoe vinden ze de weg? Bekijk de kaart van het eiland, op p. 283. Weten de kinderen wat daar rechts onderaan op de kaart staat? Wat betekent N? Waar ligt het eiland dus? Het ligt aan de andere kant, dus in het zuiden. Toon eventueel ook de kaart uit Het tweede dikke boek van Vos en Haas, p. 32. Daar staan alle windrichtingen op. Som ze alle vier op. Gebruik een wereldbol om te tonen wat 'noordelijk' en 'zuidelijk' betekent. Markeer ons eigen land, en toon dat 'noordelijk' betekent dat je met je vinger naar boven glijdt, en 'zuidelijk' dat je met je vinger naar beneden glijdt. Leg uit dat het helemaal in het noorden en helemaal in het zuiden erg koud is (Noordpool en Zuidpool), maar in het midden van de wereld is het juist heel warm. Dus als Vos en Haas naar het zuiden gaan, om de warmte op te zoeken, gaan ze dan helemaal naar het zuiden (tot het uiterste puntje, de Zuidpool), of maar tot halverwege de aarde?

  Nu gaan de kinderen zelf een manier zoeken om hun eiland in het (warme) zuiden te vinden. Toon het kompas uit Het tweede dikke boek van Vos en Haas, p. 39. Door het verhaal voor te lezen, leg je meteen ook de werking van een kompas uit. De kinderen gaan nu zelf een kompas in elkaar knutselen. Elk groepje knutselt een kompas in elkaar (voor verschillende methodieken: zie bibliografie). Zo zoeken ze de weg naar het zuiden.

— De kinderen hebben nu dus de weg gevonden naar het zuiden. Daar gaan ze hun vakantie doorbrengen. Maar eerst moet er een eiland zijn... Elk kind mag zijn of haar eiland ontwerpen op een blad papier. Het hoeft geen onbewoond eiland te zijn zoals in het verhaal, het kan alles hebben dat ze leuk vinden. Stimuleer hen om vrij te fantaseren. De enige voorwaarde is dat het eiland volledig omringd is door de zee.

— De kinderen gaan nu op ontdekking doorheen hun eigen eiland. Ze starten op het strand. Soms kunnen de golven daar heel wild zijn, soms ook rustig. Laat de kinderen in kleine groepjes experimenteren met golven. Voorzie een grote bak met water, en een divers aanbod aan voorwerpen die de kinderen kunnen

gebruiken om golven te maken. Denk aan voorwerpen zoals karton, een rietje, een potlood, een vergiet, een lat,... Laat de kinderen zelf experimenteren met de effecten van verschillende bewegingen met verschillende voorwerpen.

— Op elk strand kun je ook schelpen vinden. Deel enkele schelpen uit onder de kinderen. Wie weet nog wat Vos en Haas daarmee deden? Ze luisterden ernaar. (Als je de activiteit 'Tableau vivant' niet gedaan hebt, zullen de kinderen dit niet weten. Lees dan nog het fragment van p. 296 voor). Laat de kinderen ook luisteren en vraag of ze denken dat het echt de zee is. Deel vervolgens verschillende andere holle voorwerpen uit, bijvoorbeeld bokalen, glazen, flessen... Laat ze opnieuw luisteren. Wie denkt dat dit echt de zee kan zijn?

— Wat de kinderen ook allemaal bedacht hebben voor hun eiland, er moet toch altijd een rustig plekje zijn. Een plekje waar je, net als Haas, even lekker kunt zonnen. Wat moet je doen voor je gaat zonnen? Insmeren is heel belangrijk. De kinderen gaan elkaar nu insmeren, maar niet op de gewone manier. Ze gaan elkaar een 'weermassage' geven. Verdeel de kinderen in duo's die elkaar elk om de beurt masseren. Ze kunnen een tennisbal gebruiken, of gewoon hun handen. Je vertelt zelf een verhaal met Vos en Haas in de hoofdrol, en heel veel verschillende weersverschijnselen. De kinderen moeten hun wrijvende bewegingen steeds aanpassen aan het weer. Als de zon schijnt, kunnen ze een cirkel tekenen met lange lijnen errond. Als het regent, kunnen ze met hun vingers tokkelen. Als het sneeuwt, doen ze dat zachter, als het hagelt, harder. Geef een paar voorbeelden, maar laat verder de creativiteit van de kinderen werken. Denk aan alle weersverschijnselen in je verhaal, bijvoorbeeld motregen, onweer, bliksem, mist... Pas ook het tempo aan: in de zomer kan de zon lang en warm schijnen, maar in de lente kan een waterig zonnetje meteen gevolgd worden door een hevige regenbui. Na een tijdje wisselen de partners van rol.

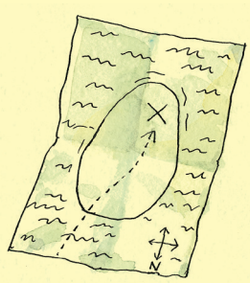

— Op het eiland van de kinderen is er waarschijnlijk heel wat te doen. Dat vinden Vos en Haas ook van hun eiland. Ze schrijven erover op een kaart naar huis. Vertel de kinderen ook dat Haas een beetje heimwee heeft naar huis. Lees eventueel p. 306 tot 308 voor uit **'Vos en Haas op het eiland'** om uit te leggen wat dat betekent. Hoe kunnen de kinderen Vos en Haas opbeuren? Laat ze van op hun eigen eiland een korte boodschap schrijven aan Vos en Haas. Daarin kunnen ze Vos en Haas uitnodigen naar hun eiland. Waarom zouden Vos en Haas naar hen komen? Wat is er zo leuk aan? Wat is er hetzelfde, wat is er anders? Verzamel alle boodschappen, rol ze op en doe ze, net als Vos en Haas dat doen, in een fles.

Activiteit 4 – Raadsels oplossen

Op het eiland komen Vos en Haas heel wat zomerse voorwerpen tegen. Geef de kinderen het volgende raadseltje:

> *Soms ben ik wit, of geel, of paars, of blauw. Op het strand vind je me zeker gauw. Vos en Haas horen in mij de zee. Luister je mee?*

Kunnen ze raden dat het over een schelp gaat? De kinderen gaan zelf raadsels maken. Verknip de kaartjes van bijlage 7 en deel ze uit in de klas. De kinderen schrijven er zelf een raadsel over. De ene opdracht is een stuk moeilijker dan de andere: een bijvoeglijk naamwoord is bijvoorbeeld moeilijker dan een zelfstandig naamwoord. Gebruik dit eventueel om te differentiëren. Het raadsel mag rijmen, maar het hoeft zeker niet. Vervolgens wisselen ze hun raadsel met hun buur uit. Kan die de oplossing vinden?

Afronding: Zomermemory

Ter afronding van dit thema kun je een zomermemory spelen, op basis van de woordenschat uit alle zomerverhalen van Vos en Haas. Verdeel de klas in duo's of kleine groepjes, en geef hen allemaal een set kaartjes met woorden en bijbehorende afbeeldingen (zie bijlage 8).

Bibliografie

Boeken

Vos en Haas en de seizoenen, Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing, uitgeverij Lannoo, 2013

Het dikke boek van Vos en Haas, Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing, uitgeverij Lannoo, 2006

Het tweede dikke boek van Vos en Haas, Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing, uitgeverij Lannoo, 2012

Het derde dikke boek van Vos en Haas, Sylvia Vanden Heede & Thé Tjong-Khing, uitgeverij Lannoo, 2015

Referenties

Stappenplannen voor vogelvoeder:
http://huis-en-tuin.infonu.nl/creatief/144192-vogels-voeren-bird-feeders-knutselen-met-kinderen.html

Bijlage 1

Notenbalk

Bijlage 2

1. Vos en Uil lopen vrolijk naar Pluim toe.
2. Pluim moppert en knort.
3. Vos en Uil proberen Pluim weer blij te maken.
4. Pluim moppert.
5. Vos en Uil kijken elkaar verschrikt aan. Uil stottert een beetje.
6. Pluim is radeloos. Haar tanden flitsen en haar ogen gloeien vuur.
7. Vos en Uil zijn bang. Ze gaan naar Haas.
8. Haas is erg vrolijk.
9. Pluim krijst.
10. Haas gaat voor Pluim staan.
11. Plots is het stil.
12. Haas en Pluim spreken langzaam en rustig.
13. Pluim wordt weer boos en loopt weg.
14. Uil roept haar nog na, maar het helpt niet.
15. Uil, Vos en Haas zitten bij het haardvuur. Vos en Uil zuchten.
    Haas zegt ferm dat ze toch maar een nuf was.

Bijlage 3

Bijlage 4

	IJS	SPIEGEL
is glad	☐	☐
je ziet er jezelf in	☐	☐
is bevroren water	☐	☐
is altijd hard	☐	☐
kan smelten	☐	☐
kan breken	☐	☐

Bijlage 5

sneeuw	winterslaap	
wind	warm	ijs
thee	sjaal	vrieskou of het vriest

winter	wind	bal
pop	ijs	muts
	kou of koud	wit

Bijlage 5

vrieskou of het vriest	sjaal	sjaal
bal	pop	winter
ijs	wind	

wit	schaatsen	thee
kou of koud		sneeuw
muts	winterslaap	ijs

Bijlage 6

BROER

Daar is Ping Ping dan. Eindelijk!
Hij ziet er net zo uit als zijn zus,
maar hij draagt geen schortje.
Hij heeft een wit vest en een strik.
Hij loopt ook een beetje raar.
Met heel kleine stapjes.

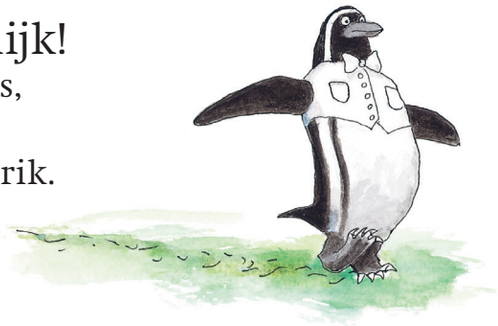

‘Hèhè!’ puft Ping Ping. ‘Wat een eind!
Ik wist niet dat het zo ver was.
Zo ver en zo heet!
Maar hier ben ik dan toch.’
Ping Ping pakt een zakdoek. Hij wist het zweet
van zijn kop.
Wat doet hij dat deftig! Het is een echte heer.

Ping Wing is zo trots!
‘Dit is dus mijn broer’, zegt ze.
En dan stelt ze iedereen voor: Vos en Haas,
en Uil en Ever en Neef.

Bijlage 6

Ping Ping knikt en buigt.
'Hoe maakt u het?' vraagt hij beleefd.
'Ik maak helemaal niks!' roept Vos uit.
'Toch wel', zegt Haas. 'Je maakte net een buiging.'
Ze buigt zelf ook. En Neef buigt, en Uil en Ever.

'Wat is het hier aardig', zegt Ping Ping.
'Maar ook wel erg groen. Waar is het ijs?'
'In het vriesvak', zegt Vos.
'Dat is geen echt ijs!' beweert Ping Wing.
'Het echte ijs is weg. Gesmolten!
Het werd allemaal water. Net als de sneeuw.'
Toch wil Ping Ping het ijs zien. Vos gaat het halen.

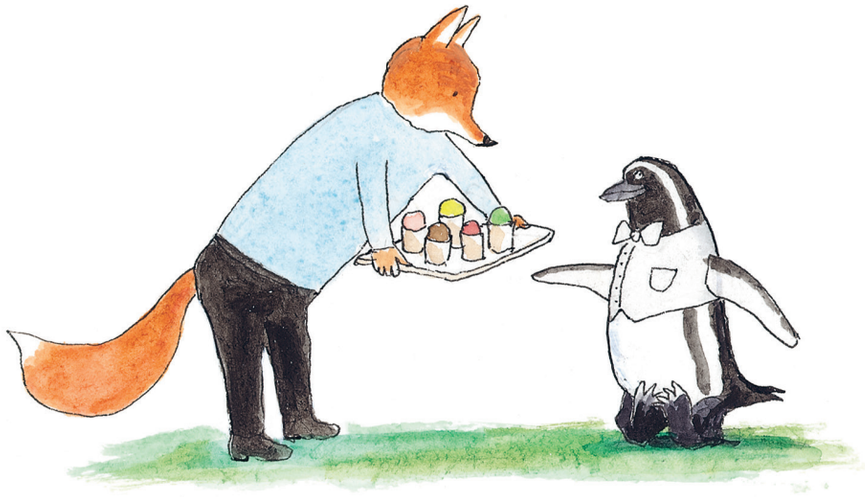

'Je moet het proeven', zegt Haas.
'Een heel klein beetje', zegt Vos gauw.

En dat doet Ping Ping.
Hij neemt een likje van dit en een likje van dat.
En hij vindt het heerlijk!
'Het bruin is het lekkerst', zegt Ping Ping.
'Het smaakt naar chocola!
Dat wil ik thuis ook. En bij ons hoeft het niet in
het vriesvak.
Want het smelt nooit!'

Bijlage 7

eiland	strand	koffer	rugzak	tas
vliegtuig	boot	warm	zuiden	zweet
water	zand	vakantie	lui	zonnen
heet	zwemmen	zwembroek	zee	golf
zandkasteel	zonnestreek	tent	schelp	slaapzak
heimwee	eb	vloed	zonnebril	zeemeermin

Bijlage 7

weiland	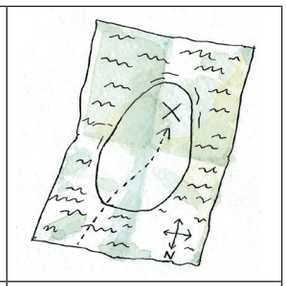	palmboom	
koffer		tent	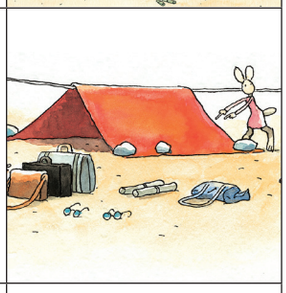
boot		zeemeermin	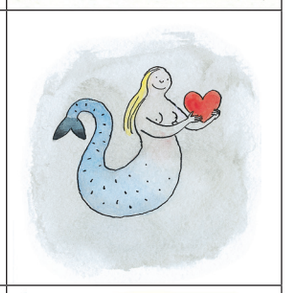
zonnebril	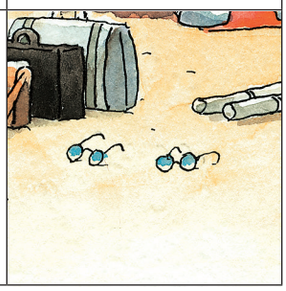	zeester	

Bijlage 7

zwembroek	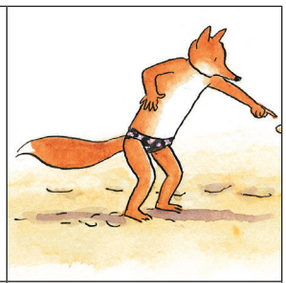	ijsje	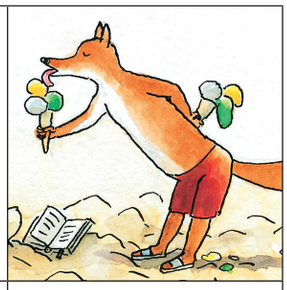
zon		handdoek	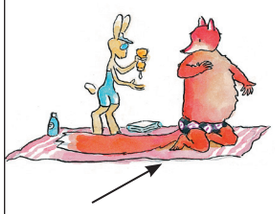
hangmat		zwemband	
pet		strand	
meer		zeilboot	